

synspunkter, under hvilke det hidtil er blevet behandlet i Lovgivningen, eller i det Hele af væsentlige Endringer i det Bestaaende. Ministeriet gaar, som allerede berørt, ud fra, at det ompurgede Forhold i Reglen ikke kan opfattes paa en tilstrækkelig udtømmende Maade under Synspunktet af en almindelig Kontrakt om personligt Arbejde mod Bederlag, men at den Omstændighed, at Lyendet i en eller flere Retninger ganske i Almindelighed stiller sin Arbeidskraft til Husbondens Raadighed efter dennes nærmere Anvisning, i Forbindelse med, at Lyendet i Reglen optages i Huset hos Husbonden, giver dette Forhold en mere personlig Karakter, saaledes at deraf affødes mange særlige gjenfaldige Forpligtelser, der naa udover den blotte Ydelse af personligt Arbejde og Bederlag for samme. Denne Opfattelse, der ogsaa gjør sig gjældende i den almindelige Bevidsthed, viser sig bestemmende for Parternes gjenfaldige Forhold til hinanden. Men naar dette forholdes sig saaledes, og naar derfor det Hovedsynspunkt, fra hvilket Lovgivningen hidtil er gaaet ud, ikke kan eller bør opgives, skjønner Ministeriet ikke rettere, end at den bestaaende Lovgivning ikke trænger til nogen gennemgaaende og indgribende Revision, idet man maa formene, at den i alt Væsentligt gennemfører det givne Synspunkt paa en naturlig og rigtig Maade, under omhyggelig Sagttagelse af at tilstaa begge Parter i Forholdet, hvad der i Kraft af deres gjenfaldige særlige Stilling med Billighed tilkommer enhver af dem. Denne Ministeriets Mening er yderligere blevet bekræftet ved et Gjennemsyn af de, siden Loven af 10de Mai 1854 traadte i Kraft, affagte Domme, forsaavidt de foreligge i trykt Skikkelse, idet man ikke skjønner rettere, end at ogsaa denne Prøve paa den paagjældende Lovgivning har bekræftet, at de bestaaende udførlige Lovbestemmelser i alt Væsentligt afgive en tilstrækkelig udtømmende og begge Parter Lærv paa hensigtsmæssig Maade varetagende Regulering af Forholdet, saa at de Resultater, til hvilke Domstolene ved deres Anvendelse af de nævnte Bestemmelser ere komne, i saagodt som alle foreliggende Tilfælde ikke ere af aanden Besskaffenhed, end hvad der efter det givne Hovedsynspunkt maa erkjendes for det Naturlige og Rigtige.

Men ihvorvel Ministeriet saaledes ikke har kunnet vinde nogen anden Overbevisning, end at Lyendelovgivningen i det Store og Væsentlige ikke trænger til nogen Forandring, har man paa den anden Side ikke kunnet frakende de Klager, som fra mange Sider og navnlig gennem de Ministeriet, som anført, tilstillede Underdragender ere komne til Orde, Betydning. Ministeriet er vel tilbøjeligt til at antage, at disse Klager — der væsentligt gaa ud paa, at der i de senere Aar har gjort sig Forhold gjældende, hvorunder Husbonden, navnlig ligesoverfor Lyendets stigende Tilbøjelighed til vilkaarligt at bryde det indgaaede Forhold, ikke er saaledes stillet, at har i Reglen kan komme til

den Ret, som Lovgivningen for dette Tilfælde har tiltænkt ham — forsaavidt de overhovedet ere berettigede, for en væsentlig Del have deres Rod i Omstændigheder, som dels maa formodes at være forbigaaende, dels ligge udenfor, hvad der kan rettes ved Lovgivningsvirksomhed. Hvorledes man end vil opfatte Lyendeforholdet, er i al Fald den kontraktmæssige Overenskomst om Ydelse af personligt Arbejde et vigtigt Moment i samme, hvorfor det er naturligt, at Lyendeforholdet ikke kan unddrage sig de Indflydelse, som paa alle andre Punkter, hvor der er Spørgsmaal om Ydelse af personligt Arbejde, gjøre sig gjældende, og altsaa maa være underkastet de Virkninger, som stigende Efterpørgsel i Forbindelse med formindsket Tilbud, den større Bevægelighed i de arbejdende Klasser og de sociale Nørelser, der i disse gjøre sig gjældende, udøve, og forsaavidt de Klager, der ere komne til Orde, tilbels have deres Rod i Lyendeforholdets almindelige Karakter som et Arbejdsforhold, vil det ikke være gjørligt ad Lovgivningsveien at raade Bod derpaa.

Smidlerid skal man paa den anden Side ikke benægte, at de Klager, der forlyde, muligt ikke alene have deres Udspring i de ansførte Omstændigheder, men at ogsaa Forandringer i Lovgivningen, som udenfor det særlige Lyendeforhold ere foretagne af i og for sig rigtige og humane Grunde, der ubetinget bør anerkjendes og fra hvilke der derfor ikke er Grund til at komme tilbage (Lov om Bøders Afsoning af 16de Febr. 1866 og Konkursloven af 25de Marts 1872 §§ 160 og 161), kunne have øvet en vis Indflydelse, idet disse Forandringer, der væsentligt ere komne Lyendet til Gode, noget kunne siges til Skade for den tilbørlige Opretholdelse af Lyendeforholdet at have forrykket det Forhold, som netop til Dynaelse af den størst mulige Ligestilling af begge Parter, var tiltænkt Husbonden ved Lyendelovgivningen, saa at der med Tyde kan være Spørgsmaal om paa anden Maade at søge Husbondens berettigede Krav paa virksom Rettsbistand i Forholdet tilveiebragt. Fremdeles erkjender man, med begge Parter Stilling i Forholdet for Die, at der i selve Lyendelovgivningen findes enkelte Mangler, hvis Tilstedeværelse kan have været af medvirkende Betydning til at frembringe den større Løshed i Forholdet, der vistnok ligesaalet er i Lyendets velforstaede Interesse som stemmende med Husbondens berettigede Krav, og som det derfor kan være rigtigt og i begge Parter Interesse saavidt muligt at raade Bod paa. Ligesom man derfor af den førstnævnte Grund har antaget, at der kunde være Anledning til, om end ikke i saa vidt et Omfang som fra flere Sider begjært, at foretage nogen Forandring i Reglerne om Forsøgning af Sager, der angaa vilkaarlige Brud paa Kontraktforholdet fra Lyendets Side, saaledes har man, overensstemmende med hvad der er Kjernen i første Del af Randers Amtshusholdningselskabs Forslag, troet,